

Innhold

Forord	11
Innledning	15
Bokens oppbygging	16
Del 1 Livet i klasserommet	21
Elevenes bilder av en god lærer	21
Livet i klasserommet i fokus	22
KAPITTEL 1	
<i>En god lærer – med utgangspunkt i elevenes bilder .....</i>	<i>25</i>
Lærerens væremåte – den personlige kompetansen	27
Lærerens faglige og pedagogiske kompetanse	43
Et samlet bilde av en god lærer – slik elevene ser det	54
KAPITTEL 2	
<i>Den tydelige klasselederen .....</i>	<i>56</i>
Klasselederens ansvar	57
Observasjon i holdning og handling	61
Å følge opp	67
Begrunnede regler og rutiner	70
Struktur, ro og orden	73
KAPITTEL 3	
<i>Tilpasset opplæring og tilpassede utfordringer .....</i>	<i>85</i>
Noen dilemmaer knyttet til tilpasset opplæring	86
Skolens møte med kravet om tilpasset opplæring	88
Tilpasset opplæring i praksis	92
KAPITTEL 4	
<i>Den viktige og noen ganger vanskelige samtalen .....</i>	<i>114</i>
De uutnyttede mulighetene	115
Den respektfulle samtalen	118
Å snakke om konfliktene	125
Å snakke med foresatte	128

KAPITTEL 5

<i>Når kjeft ikke hjelper</i>	130
Når kjeft ikke hjelper, hvorfor kjefter vi da?	130
Når kjeft ikke hjelper, hva gjør vi da?	132
Når kjeft ikke hjelper, hva kan vi gjøre isteden?	133

<i>Oppsummerende betraktning</i>	135
--	-----

Del 2 Kunsten å lede .....

Et lederbilde	139
Kunsten å lede i fokus	140

KAPITTEL 6 .....

<i>Lederdilemmaer</i>	142
Krav om effektivitet	143
Mer byråkratisering	146
Lojalitet og lydighet	146
Lederens lojalitet	148
Den viktige ytringsfriheten	150

KAPITTEL 7 .....

<i>Ulike lederroller</i>	154
Harmonilederen og den konfliktredde lederen	155
Den autoritære lederen	156
Den demokratiske lederen	158
Den pragmatiske lederen	159
Den alltid opptatte og fraværende lederen	162
Den forpliktende lederen	163
Lederstil	165

<i>Oppsummerende betraktning</i>	168
--	-----

Del 3 Profesjonalitetens ansikt .....

To elevbilder	169
Profesjonalitet i fokus	170

KAPITTEL 8

<i>Menneskemøter</i>	172
Maktens ulike sider	174

KAPITTEL 9

<i>Profesjonalitet</i>	180
En samlet profesjonell kompetanse	180
En profesjonell kontra en privat tilnærming	186

KAPITTEL 10

<i>En privat tilnærming</i>	188
Å synes synd på og bli oppgitt	188
Å sette i bås og å undervurdere språkets betydning	189
Å være den store helten som glemmer å lytte	192
Å reagere med «magen»	193
Å stille de umulige «hvorfor-spørsmålene»	194
Å fortsette med mer av det som ikke virker	195

KAPITTEL 11

<i>En profesjonell tilnærming</i>	197
Å ha basis i faglighet og å undersøke og dokumentere	197
Å være redelig og etterrettelig	202
Å åpne for kritikk, men ikke sladder	205
Å lete etter muligheter	209
Å se og ha respekt for	210
Å stå for noe, men ikke tviholde på egne kjepphester	211
Å samarbeide med andre	213
En profesjonell tradisjon	215

<i>Oppsummerende betraktning</i>	216
--	-----

Del 4 Kultur for endring – skolens indre utfordringer .....

Et skoleeventyr	219
Skolens indre utfordringer i fokus	222

KAPITTEL 12

<i>Forandring fryder?</i>	224
Utviklingsarbeid i skolen	226
Organisasjonskultur	227

KAPITTEL 13

<i>Innovasjon</i>	234
Eierforhold og turbulenstoleranse	234
Innovasjonsmodeller	235

Motstand og barrierer	239
Ulike måter å møte innovasjon på	247
KAPITTEL 14	
<i>Innovasjon i praksis</i>	254
Å ta motstanden alvorlig	254
Å forplikte aktørene	255
Den viktige analysen	257
Ledelsens ansvar	258
Et eksempel – organisering av skolehverdagen	259
Et eksempel – etablering av klare rutiner	263
<i>Oppsummerende betraktning</i>	265
Del 5 Skolens ytre utfordringer	267
Et hjertesukk fra en lærer	267
Skolens ytre utfordringer i fokus	268
KAPITTEL 15	
<i>Et samfunn i utvikling</i>	270
Det moderne samfunnet vokser frem	270
Det postmoderne eller flytende moderne samfunn	273
KAPITTEL 16	
<i>En skole i forandring</i>	277
Endret status	277
En lærerrolle i omstilling	278
En ny generasjon av barn og unge	279
Forbruk og utdanning	280
Noen sentrale politiske føringer	280
Et inkluderende lovverk	283
Skolekvalitet	283
Når skolen ikke holder tritt med samfunnsutviklingen	290
Stadig nye krav	292
Når skolen blir allemannseie	295
Ressurser nok til hva?	296
<i>Oppsummerende betraktning</i>	298
Avsluttende kommentar	300
Litteratur	303